

Nové povinnosti pro lobbisty:

Praktické tipy pro nevládky i občanské iniciativy

Co v průvodci najdete:

1. Základní orientaci a terminologii
2. Termíny a povinnosti v kostce
3. Co je třeba udělat v rámci tzv. přechodného období do 31. 7. 2025
4. Modelové příklady z praxe – co je lobbying a co není
5. Praktické tipy při lobbování
6. Vodítka pro kolektivní jednání, střešní organizace nebo neformální iniciativy
7. Co bude veřejně dostupné z registru a jaké budou sankce
8. Co když si nejste jistí?

Nový zákon o regulaci lobbování dopadne na veřejně aktivní část občanské společnosti, byznysu i jiných aktérů. Co se dle zákona považuje za „lobbying“, kdo se musí registrovat a jaká pravidla bude třeba dodržovat při komunikaci s politiky a úředníky? Máme pro vás tipy a modelové případy z praxe.

Zákon o regulaci lobbování je účinný od 1. července 2025, zavádí veřejný registr lobbistů a má nastavit pravidla pro transparentní ovlivňování politiků a veřejných činitelů. Lobbying je legitimní součástí demokratického procesu. Umožňuje informovanější a odpovědnější tvorbu zákonů a regulací. Občané mají právo na informace o tom, kdo ovlivňuje veřejné rozhodování. Smysl zákona ale bude naplněn, jen jestli bude přijat ze strany veřejnosti i povinných subjektů (lobbistů i lobbovaných), bude jim nabídnuta pomoc dostat povinnostem

a bude probíhat kontrola plnění zákonných povinností. Tedy že se zákon nebude obcházet a registr nebude vyprázdněný.

Zákon se vztahuje na řadu veřejně aktivních nevládních organizací i neformálních kolektivních občanských iniciativ a jejich činností a přináší nové povinnosti. Pokud jednáte s úřady nebo vládou, neznamená to nutně, že jste lobbista. Záleží, o čem jednáte, s kým, jak pravidelně a za jakým účelem. Pojdme se v tom zorientovat.

Základní orientace a terminologie

Zda se musíte registrovat jako lobbista, určuje: soustavnost, záměr přímo ovlivnit jednání lobbovaného a předmět ovlivnění. Lobbování pak může nastat vždy pouze mezi lobbistou a lobbovaným.

Kdo je lobbista?

Lobbistou je každá fyzická nebo právnická osoba, která **soustavně** komunikuje s lobbovaným s cílem ovlivnit přípravu, projednávání či schválení **těchto typů materiálů**:

- právní předpisy nebo věcné záměry zákona, včetně nařízení vlády nebo jiného ústředního správního úřadu – tj. především zákony, novely zákonů a poslanecké legislativní iniciativy
- opatření obecné povahy na ústřední úrovni
- koncepční dokumenty na ústřední úrovni
- mezinárodní smlouvy.

Lobbista, který je právnickou osobou, nemůže lobbovat jinak než prostřednictvím **lobbujícího prostředníka**. Tzn. spolek se zaregistruje jako lobbista a ti členové nebo zaměstnanci, kteří za něj lobbojí, se zaregistrují jako lobbující prostředníci. Profesionální lobbisté mohou na IČO lobbovat pro různé organizace.

Podle zákona jste lobbista a je lhotej, že:

- lobujete bez nároku na odměnu
- je to pro vás vedlejší činnost
- lobujete ve veřejném zájmu
- oslovujete lobbovaného poprvé, ale už nyní máte záměr ho v budoucnu soustavně ovlivnit. (Pozor: Samotné sjednávání schůzek, nabízení služeb, představování lobbisty apod. lobbováním není.)

Soustavnost znamená provádění činnosti ve větším rozsahu/opakovaně/systematicky. Pozor, soustavnost neznamená četnost. Můžete lobbovat jednou ročně či během delších časových úseků, jako např. při projednávání státního rozpočtu, nebo nepravidelně, pokud se legislativní proces táhne. Zákonné povinnosti se na vás přesto budou vztahovat.

Příklady:

- Spolek, který vede roční kampaň za změnu zákona a schází se kvůli ovlivnění tohoto předpisu s politiky, je lobbista.
- U OSVČ, která lobbyingem zastupuje více organizací, záleží na jejím postavení vůči dané organizaci. Může to být jen profesionální lobbista zastupující více klientů. Zároveň může současně být „in-house“ lobbujícím prostředníkem zastupujícím jednu konkrétní společnost jako její zaměstnanec nebo statutární orgán.
- Pokud fyzická osoba lobbuje jménem vaší organizace, registruje se jako lobbující prostředník. Pokud je to agentura (tedy právnická osoba), tak se registruje jako lobbista.

Kdo je lobbovaný?

Lobbovanými jsou osoby zapojené do přípravy, projednávání a schvalování legislativy a výše uvedených dokumentů na centrální úrovni:

- prezident a jeho poradci,
- členové vlády, náměstci, poradci, zmocněnci,
- členové Legislativní rady vlády,
- poslanci a senátoři,
- ředitelé odborů ministerstev a vyšší úředníci,
- vedoucí pracovníci vybraných úřadů jako například ČNB, ČTÚ, RRTV
- a další zákonem taxativně vyjmenovaní veřejní činitelé

Lobbovanými nejsou:

- europoslanci, eurokomisaři,
- krajské a obecní politici,
- vedoucí oddělení ministerstev, řadoví úředníci,
- asistenti poslanců a senátorů

Pozor: Volení zástupci obcí, měst a krajů, stejně tak jako jejich zaměstnanci nejsou považováni ani za lobbisty.

Prohlášení lobbisty

- Lobbista podává report o své lobbistické činnosti přes Registr lobbování (zkráceně RELOB) minimálně dvakrát za rok – do 30. 1. za období od 1. 7. do 31. 12. předešlého roku a do 30. 7. za období od 1. 1. do 30. 6.
- Prohlášení obsahuje lobbovaný právní předpis nebo dokument, výčet lobbovaných osob, cíl lobbování (tj. čeho se lobbista snažil dosáhnout formou shrnutí podstaty požadované změny/konkrétního ustanovení v návrhu apod.)
- Zaznamenává se i neúspěšný lobbying.
- Po odeslání už není možné report zpětně upravovat – jen na žádost a se souhlasem Ministerstva spravedlnosti (MSP). Lze si však report průběžně připravovat přímo v registru a po dokončení odeslat. To může být praktické v případě, že si nechce lobbista vést jinou evidenci.

Základní rozcestník:

- Aktuální informace najdete na stránce Ministerstva spravedlnosti – <https://msp.gov.cz/web/msp/regulace-lobbovani>
- Zákon o regulaci lobbování – [zákon č. 168/2025 Sb.](#)
- Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o regulaci lobbování – [zákon č. 169/2025 Sb.](#)
- [Metodika k aplikaci zákona č. 168/2025 Sb., o regulaci lobbování](#)
- [Uživatelská příručka pro práci s registrem lobbování](#)

MSP také uvítá zpětnou vazbu a případné náměty na revizi nebo doplnění metodických materiálů, které budou průběžně reflektovat vývoj.

Termíny a povinnosti v kostce

- Předtím než začnete lobbovat (např. než absolvujete schůzku s úředníkem k návrhu zákona), se musíte zaregistrovat v Registru lobbistů – tzv. RELOB – relob.gov.cz. Návod je [zde](#).
- Oprávnění k lobbování vzniká dnem zápisu ze strany Ministerstva spravedlnosti do Registru lobbování, teprve po zápisu do registru může lobbista začít lobbovat.
- Podmínkou pro zápis ze strany Ministerstva spravedlnosti je bezúhonnost lobbisty. Podmínku bezúhonnosti musí také splňovat všichni členové statutárního orgánu lobbisty – právnické osoby. Bezúhonnost dotyčný ztrácí při odsouzení za korupční trestné činy nebo zvláště závažné zločiny.
- Právnická osoba fakticky nemůže lobbovat bez lobbujícího prostředníka. Lobbující prostředník se musí zaregistrovat sám – obdobně jako lobbista. Lobbista – právnická osoba musí uvést lobbujícího prostředníka v registru nejpozději před započatím lobbování. Lobbista pak konkrétního lobbujícího prostředníka uvede na svém „profilu“, stejně tak uvede lobbující prostředník „svého“ lobbistu. Vzájemná provazba se v registru projeví až ve chvíli, kdy ji obě strany potvrdí.
- Do 30. 1. 2026 podáte první prohlášení lobbisty za období od 1. 7. 2025 do 31. 12. 2025 a pak každý půlrok. Když jste v daném období nelobbovali, podáváte tzv. negativní prohlášení.
- Při komunikaci s lobbovaným (osobně, telefonicky, písemně) uvádějte, že jste registrovaným lobbistou a váš kontakt je lobbyingem. (Pozor: lobbyingem je pouze taková komunikace, jejímž účelem je přímé ovlivnění lobbovaného, tj. nikoliv již např. sjednávání schůzky.)
- Ved'te si evidenci kontaktů s lobbovanými – co a s kým jste řešili, jaké změny jste chtěli dosáhnout (změna konkrétního ustanovení nebo alespoň podstata požadované změny).
- Možná se na vás vztahuje výjimka, při nejasnostech ověřte s Ministerstvem spravedlnosti.
- Registrovat se musíte ještě předtím, než začnete lobbovat. Tzn. jestli máte již nyní záměr ovlivnit jednání lobbovaného, tak se zaregistrujte.

Co je třeba udělat během tzv. přechodného období do 31. 7. 2025

- Zákon za lobbistu považuje osobu, která lobbuje soustavně a je zapsána v registru.
- Pokud tedy patříte mezi osoby, které k 1. 7. 2025 soustavně lobbovaly, tak můžete v období 1.–31. 7. 2025 legálně lobbovat i bez registrace za předpokladu, že v tomto období učiníte ohlášení lobbistické činnosti u Ministerstva spravedlnosti.
- Pokud se nestihnete registrovat do 31. 7., tak můžete začít lobbovat až v okamžiku, kdy vás Ministerstvo spravedlnosti zapíše do registru, což je do 7 dnů ode dne vašeho ohlášení (tj. jedná se o běžný režim dle § 6 odst. 1 zákona).

Modelové příklady z praxe – co je lobbying a co není

Klíčový je při rozlišování, co je a co není lobbying, smysl komunikace a její přímý úmysl ovlivnit jednání lobbovaného. Ne každá komunikace mezi osobou registrovanou jako lobbista a osobou evidovanou jako lobbovaný, je lobbováním ve smyslu tohoto zákona.

Lobbingem jsou například:

- Schůzky s politiky či zasílání dopisů a e-mailů o legislativních návrzích s cílem ovlivnit finální podobu právního předpisu.
- Organizace a účast na seminářích nebo kulatých stolech za přítomnosti politiků, pokud je účelem změna jejich postojů či jednání vůči konkrétnímu návrhu právního předpisu (naproti tomu informační nebo osvětová akce za účasti politiků není lobbingem).
- Kampaň typu „napište svému poslanci“, pokud obsahem dopisu bude pokus přímo ovlivnit rozhodnutí poslance např. při přípravě právního předpisu. Tj. nebudou sem spadat obecné informační písemnosti.
- Připomínky, které střešní organizace uplatní přímo vůči lobbovanému a nevztahuje-li se na takovou komunikaci výjimka (např. uplatní se v rámci mezirezortního připomínkového řízení nebo pokud komunikaci inicioval sám lobbovaný a oslovil střešní organizaci s žádostí o připomínky – viz dále).
- Pokud po veřejné komunikaci následuje soukromé jednání s politiky s cílem ovlivnit jejich postoj k návrhu právního předpisu.
- Neformální komunikace mezi lobbistou a lobbovaným v kuloárech Parlamentu, při které není zajištěn prvek veřejnosti nebo kolegiálního dohledu.

Lobbingem není například:

- Veřejná komunikace a oslovování lobbovaných přes hromadné sdělovací prostředky a otevřené sociální sítě (např. otevřené dopisy a analýzy).
- Neformální výzvy typu žádost o schůzku (pozor, když ale je záměrem ovlivnění, tak již bude spadat pod lobbying).
- Osvětové a informativní aktivity, jejichž primárním účelem je zvednout téma a poukázat na problém.
- Vystoupení na veřejné konferenci bez výzvy k legislativní změně.
- Podávání připomínek v rámci meziresortního připomínkového řízení.
- Jakákoliv komunikace s krajskými a obecními politiky.
- Jednání o dotacích, veřejných zakázkách, k usnesení vlády, o personálních otázkách (nejsou to právní předpisy).
- Výkon petičního práva a individuální občanská iniciativa (pouze fyzické osoby a neorganizovaně a nesystematicky).
- Účast v oficiálních poradních orgánech vlády nebo parlamentu. Obecně členové těchto orgánů nejsou lobbovanými, výjimkou jsou členové Legislativní rady vlády.
- Účast v pracovních orgánech a komisích oficiálních poradních orgánů (tj. nižší úroveň poradních orgánů) nespadá pod působnost zákona, pokud je veřejný seznam členů a zápisy z jednání, pokud se takových jednání účastnil lobbovaný.
- Komunikace s evropskými politiky o evropských předpisech apod.
- Příprava rámcových pozic při jednání o evropských právních předpisech. Pokud však dojde k ovlivňování českého předpisu, který má transponovat evropskou směrnici, již se o lobbying může jednat.
- Obecně jakákoliv implementace již schváleného zákona a sdílení aplikační praxe.
- Jednání orgánů politických stran a hnutí.
- Obecné setkávání s představiteli politických stran a definování, co funguje a co ne a co je potřeba změnit, upozorňování na nedostatky – pokud je takový vztah volný a cílem schůzky není, aby lobbovaný uplatnil úpravu některého předpisu.
- Konzultace předcházející předložení návrhu právního předpisu do meziresortního připomínkového řízení, která je iniciována lobbovaným (příčemž taková iniciace může směřovat i vůči jednotlivému konkrétnímu lobbistovi). Lobbovaný má povinnost i takovýto kontakt zaznamenat do legislativní stopy.
- Poslanec požádá lobbistu o stanovisko k vlastnímu návrhu, který byl již předložený. Stanovisko lobbisty však nesmí vyústit v jiný (další) pozměňovací návrh, resp. v takovém případě musí být komunikace zaznamenána v prohlášení lobbisty.

Praktické tipy při lobbování

- Pokud si nejste jisti, že váš kontakt má postavení lobbovaného, tak si to ověřte ve výčtu dle § 4 odst. 1. zákona. Zda je někdo lobbistou, lze ověřit i prostřednictvím funkce vyhledávání v RELOB. Výčet lobbovaných v RELOB ale berte spíše orientačně. Povinnosti vyplývajících ze zákona se nelze zbavit tehdy, pokud by lobbista věděl o tom, že dotyčný úředník je z pohledu zákona lobbovaným (např. vrchní ředitel sekce ministerstva), avšak daný úřad ho (zatím) do registru nezapsal.
- Lobbovaného na počátku lobbování musíte upozornit, že jste lobbistou (prostředníkem) podle zákona o regulaci lobbování, a uvést, v čím zájmu a za koho lobbujete. Stejně tak to musíte uvést ve srozumitelné podobě i v korespondenční formě – tj. dát na začátek nebo na konec dopisu (lze i do podpisu). Hodí se přidat i registrační číslo.
- Pokud za dané období nelobbujete, tak podáte negativní prohlášení (technicky na pár kliků).
- Pokud uplatňujete připomínku v rámci meziresortního připomínkového řízení přes oficiální připomínkové místo, ale sami jím nejste, zvažte, zda chcete nebo nechcete být uvedeni jako autoři připomínky. Pokud ano, hodí se to do další fáze jednání v Poslanecké sněmovně a Senátu či na úrovni prezidenta republiky. Můžete využít výjimky a v prohlášení lobbisty není nutné již dříve uplatněné připomínky v MPŘ uvádět, pokud jste byli uvedeni jako její autoři.
- Pokud se v průběhu legislativního procesu změnil návrh regulace, ale vaše připomínka uplatněná v pozdějších fázích legislativního procesu je stále v duchu/s cílem, který jste měli na začátku (v MPŘ), tak již nemusíte znovu vykazovat.
- Pokud oslovujete poslance či senátory před jednáním výborů v Poslanecké sněmovně či Senátu, tak to nebude lobbying, pokud zajistíte, že na zasedání těchto výborů vystoupíte a veřejně pronesete to, s čím jste je oslovili. Pakliže ale v rámci jednání na vás nedojde řada nebo vám nebude uděleno slovo, tak se vaše korespondence stává lobbyingem a musíte

ji vykázat v prohlášení lobbisty. Pokud zašlete váš dopis se stanoviskem jen výběru poslanců, tak opět není možné zajistit veřejnou kontrolu a na takovou aktivitu se nevztahuje výjimka a musíte ji tedy vykázat jako lobbying.

- Pokud komunikujete své požadavky přes hromadné sdělovací prostředky (vč. otevřených sociálních sítí), tak buďte co možná nejvíc konkrétní v tom, co navrhuje nebo požadujete. Taková aktivita pak není lobbováním. Pokud ale následně iniciujete uzavřené jednání s lobbovaným, na něž už žádná výjimka nedopadá, o lobbování se jednat bude (a jako takové musí být jednání rámcově vykázano v prohlášení lobbisty).

Vodítka pro střešní organizace nebo neformální iniciativy

- Pokud jste střešní organizace, asociace, koalice, síť apod. a máte právní subjektivitu, registrujete se jako lobbista.
- Pokud jste neformální iniciativou bez právní subjektivity, tak se nemůžete registrovat a vystupovat za zapojené organizace. Naopak každá ze zapojených organizací má pak postavení lobbisty. Čili by se při prosazování společných požadavků měl každý zvlášť registrovat a podávat prohlášení lobbisty.
- Pokud jsou na jednání experti z řad členských organizací ad hoc jako doprovázející osoba, tak se nemusí registrovat jako lobbující prostředníci, jde-li o jejich účast zcela výjimečnou a nahodilou.
- Pokud za střechu jednájí experti z řad členů soustavně, tak se střecha zaregistruje jako lobbista a expert jako lobbující prostředník.
- Pokud si najmete agenturu na lobbying, tak jste v pozici klienta a lobbista má povinnost vykazovat, že jedná ve vašem zájmu.
- Pokud posíláte otevřený dopis podepsaný střechem a různými organizacemi, tak se na něj může uplatnit výjimka, pokud je převzatý hromadnými sdělovacími prostředky, dáte ho na sociální média (nestačí to na web). Pak na takovou aktivitu lze uplatnit výjimku ze strany střešní organizace i jednotlivých podepsaných organizací.

Co bude veřejně dostupné z registru a jaké budou sankce

Ve veřejné části registru bude až 8 let od zápisu možné vyhledávat dle:

- Jména a příjmení lobbisty
- Jména a příjmení lobbovaného
- Názu právního předpisu, opatření obecné povahy, koncepčního dokumentu, mezinárodní smlouvy
- Unikátního identifikačního čísla lobbisty/lobbovaného

V tzv. lobbistické stopě v důvodové zprávě bude lobbovaný povinen uvádět:

Mimo jiné informace dle zákona o regulaci lobbování, tj. jméno, resp. jména a příjmení, obchodní firmu či název lobbisty, který při přípravě, projednávání či schvalování návrhu právního předpisu loboval, unikátní identifikační číslo lobbisty/lobbovaného.

Veřejně k nahlédnutí bude také:

- Jde-li o fyzickou osobu: IČ, jméno a příjmení osoby, v jejímž zájmu, nebo jejímž prostřednictvím lobbista lobbuje, den zápisu do registru.
- Jde-li o právnickou osobu: název, právní forma, adresa sídla, IČO, jméno a příjmení osoby, v jejíž zájmu, nebo jejímž prostřednictvím lobbista lobbuje, den zápisu do registru.

Sankce:

- Do 50 000 Kč – za neupozornění lobbovaného, že jsem lobbistou.
- Do 300 000 Kč – za nepravdivé nebo neúplné údaje v registru.
- Do 1 000 000 Kč nebo do 3 % hodnoty aktiv právnické osoby, případně zákaz činnosti – za lobbování bez oprávnění podle zákona, nepravdivé nebo neúplné údaje v registru, nebo chyby v prohlášení.

když si nejste jistí?

- Ministerstvo doporučuje se v případě pochybností registrovat.
- V prvním roce bude kladen důraz na metodickou podporu, ne na sankce.
- Pokud jedna ze stran má pocit, že k lobbování nedošlo, a druhá, že k němu došlo, tak se bude spor řešit ve správním řízení. Pokud nebude možné spolehlivě určit, zda k nevykázanému lobbování nebo lobbování

bez povolení (registrace) došlo, bude ministerstvo postupovat v souladu se zásadou in dubio pro reo, tedy v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku.

- S dotazy se můžete obracet na Ministerstvo spravedlnosti, Odbor střetu zájmů a boje proti korupci – osz@msp.justice.cz, technická podpora pro RELOB – relob@msp.gov.cz.

Průvodce připravily Jana Miléřová a Daniela Minčáková.

Za laskavé konzultace děkujeme panu JUDr. Jiřímu Kaprasovi, Ph.D., řediteli Odboru střetu zájmů a boje proti korupci na Ministerstvu spravedlnosti a paní Monice Krejčí, manažerce vnějších vztahů, Transparency International – Česká republika, o. p. s.

Výklad se stále vyvíjí, proto za správnost uvedených informací neneseme právní odpovědnost.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Materiál vznikl v rámci projektu "Proseco – Empowering Ecosystems of Civil Society Organisations in the Czech Republic, Slovakia, Croatia and Slovenia" spolufinancovaném v rámci programu Evropské komise „Občané, rovnost, práva a hodnoty“ (CERV).